

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

VÝSLEDKY ŠETŘENÍ SP ČR A ČNB V NEFINANČNÍCH PODNICÍCH A VÝVOJ EKONOMIKY

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

VÝSLEDKY ŠETŘENÍ SP ČR A ČNB V NEFINANČNÍCH PODNICÍCH ZA 3. ČTVRTLETÍ 2016

VÝSLEDKY ZA 3. ČTVRTLETÍ 2016
VYHODNOCENÍ A KOMENTÁŘE
ZPRACOVAL: SEKCE HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY SP ČR
ZPRACOVÁNO K 12. ŘÍJNU 2016

O ŠETŘENÍ

- Pravidelné čtvrtletní šetření SPČR a ČNB
  - Od roku 2011, dodnes celkem 22 šetření
  - Unikátní společný projekt
    - Spolupráce významné mezinárodně uznávané měnové instituce a nejdůležitějšího zaměstnavatelského Svazu v ČR
  - Informace od firem
    - Informace o očekávání, podnikatelském prostředí, faktorech a bariérách, ...
- 169 respondentů v šetření za 3. čtvrtletí 2016
- Databáze časových řad dostupná na stránkách ČNB:
  - http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_SESTAVY?p_strid=ACAA&p_sestuid=&p_lang=CS

VÝSLEDKY ŠETŘENÍ: DLOUHODOBĚ – ZDROJ INFORMACÍ

- Očekávaný vývoj investic, zakázek, zaměstnanosti, cen,...
- Faktory růstu v posledních dvou letech
  - Domácí i zahraniční poptávka, pozitivní také například vývoj cen energií, omezujícím faktorem růstu zůstává míra konkurence či nedostatek kvalifikované pracovní síly
- Firmy většinou neočekávaly, že by mohly růst cen vstupů promítnout úměrně do cen výstupů
- Nejvýznamnější opatření v „restrukturalizačním mixu“ představuje:
  - „Snižování nákladů“
  - „Hledání cest ke zvýšení produktivity práce“
  - „Hledání nových trhů“
- Při hodnocení podnikatelského prostředí (byrokracie, legislativa apod.) podnikatelé příliš optimističtí nejsou a za dobu šetření žádný pozitivní posun nepozorujeme, naopak
- Tuzemské společnosti otázku získávání externích zdrojů nevidí jako hlavní bariéru pro jejich investice

VÝSLEDKY ŠETŘENÍ: SHRNUÍ VYBRANÝCH VÝSLEDKŮ – 3. ČTVRTLETÍ 2016

- **Míra zajištění proti kurzovému riziku blízko historickému minimu** (z pohledu časové řady šetření) – očekáváme zvýšení v 1. pololetí 2017 před exitem z intervenčního riziku
- I přes nepatrná zlepšení (např. v případě udržitelnosti veřejných financí), **u nastavení podnikatelských podmínek ze strany státu nadále převažují negativní odpovědi** - firmy celkově nevidí zlepšení
  - Zejména v oblastech jako byrokracie či úroveň legislativy pokračuje nespokojenost
  - Zhoršení hodnocení také nastalo u dopravní infrastruktury
- Hlavními bariérami investic jsou nízká návratnost navrhovaných investic, nejistota ohledně budoucí poptávky a nedostatek kvalifikovaných pracovníků. **K opětovnému zhoršení došlo u dostupnosti kvalifikovaných pracovních sil** (z 22,6 % na 28,26 %)
- Hodnoty ekonomických výsledků a očekávání:
  - Mírný nárůst využití kapacit na hodnotu 82,4 % oproti předchozím 81,3 %
  - **Pozitivní saldo očekávané investiční aktivity**, nárůst váženého salda investiční aktivity z 26,9 % na 34,7 % (po poklesu v 2.čtvrtletí)
  - **Pokračuje pozitivní výhled vývoje zakázek**
- **Ekonomické výsledky se odrážejí i na trhu práce**
  - Pro letošní rok očekávání růstu:
    - **Zaměstnanosti cca o 0,6 %**
    - **Nominální mzdy cca o 2,7 %**
- Očekávaný růst cen hlavních výrobních vstupů 1,53 %, očekávaný růst cen hlavních výrobních výstupů 0,73 % (obojí na ročním horizontu) – podobné jako při minulém šetření
- Dlouhodobá inflační očekávání ukotvena poblíž cíle ČNB 2 %

VÝSLEDKY ŠETŘENÍ: EKONOMICKÁ SITUACE A OČEKÁVÁNÍ

- **Přetrvávající diference mezi odvětvími i firmami**
- **Pozitivní výsledky očekávání v zaměstnanosti, mzdách, zakázkách či investicích**
  - Růst by měl pokračovat
    - Rok 2015 = posunutí srovnávací základny
    - Rok 2016 = potvrzení slabších temp růstu celkově
  - Udržení růstu obtížné
    - Evropská i světová poptávka bez závratných ekonomických růstů
    - Nejistoty kolem vývoje cen energií, surovin, mzdové tlaky, ukončení umělého oslabování kurzu koruny, pokračující regulace ČR i EU
- **Nedostatek kvalifikovaných pracovníků, mzdové tlaky**
- **Firmy chtějí pokračovat v investičních aktivitách**
  - Opět diference
  - Investice musí reagovat na rostoucí či měnící se poptávku (krátko i dlouhodobě)
  - Výhody: mírně pozitivní ekonomický sentiment, nízké náklady financování, rostoucí zakázky
  - Bariéry: v řadě případů relativně nízká míra výnosnosti při zohlednění rizik, pomalé povolovací procesy, pomalý náběh čerpání evropských strukturálních a investičních fondů, nedostatek kvalifikovaných pracovních sil

ZMĚNY VE FAKTORECH OMEZUJÍCÍCH RŮST FIREM

- Jednoznačně nejvýraznější zhoršení u **nedostatku kvalifikované pracovní síly (zhoršení vnímá 45 % firem)**, oproti tomu zlepšení vnímá jen 3 % firem
  - Největší míra zhoršení v rámci bariér dalšího rozvoje mezi podniky
  - Zhoršení došlo i v oblasti **nákladů na pracovní sílu** (33 % firem vnímá zhoršení)
- Převážně zlepšení vnímáno ve vývoji cen energie (21 % zlepšení, 11 % zhoršení)
  - Otázka do budoucna, např. vzhledem k mírně rostoucím cenám ropy (Brent nad 50 USD/barel)
- Spíše zlepšování vidí firmy u cen materiálů a surovin
- Zahraniční poptávka patří mezi hlavní faktory a nadále působí převážně kladně pro růst firem / ekonomiky
  - Vývoj zakázek potvrzuje, že zahraniční poptávka zůstává klíčová (viz vývoj průmyslových zakázek dle ČSÚ)
  - Zůstává mírně kladné saldo odpovědí u zahraničních zakázek jako faktoru současného růstu (zlepšení vidí 12 % firem, zhoršení 10 %)
  - U domácí poptávky dochází k mírnému zhoršení oproti předchozímu období (zlepšení vidí 12 % firem, zatímco zhoršení 18 %)
  - → **třetí čtvrtletí žádný významný mezičtvrtletní růst nepřineslo**
- Firmy přisuzují velkou hodnotu významu faktoru konkurence - zde dlouhodobě převažuje odpověď „zhoršení“

FAKTORY OMEZUJÍCÍ RŮST FIREM

Faktor:	Zlepšení					Zhoršení				
	3. čtvrtletí 2015	4. čtvrtletí 2015	1. čtvrtletí 2016	2. čtvrtletí 2015	3. čtvrtletí 2016	3. čtvrtletí 2015	4. čtvrtletí 2015	1. čtvrtletí 2016	2. čtvrtletí 2016	3. čtvrtletí 2016
Nedostatečná poptávka – tuzemsko	21%	18%	19%	16%	12%	14%	15%	14%	18%	18%
Nedostatečná poptávka – zahraničí	14%	21%	16%	19%	12%	12%	10%	10%	12%	10%
Nedostatek financí	8%	8%	12%	7%	9%	10%	8%	12%	7%	13%
Druhotná platební Neschopnost	3%	4%	3%	4%	6%	7%	8%	8%	7%	5%
Ceny materiálů a surovin	11%	14%	14%	11%	7%	22%	24%	21%	25%	23%
Ceny energie	23%	24%	27%	22%	21%	8%	9%	13%	13%	11%
Vysoké náklady na práci	1%	1%	1%	1%	1%	21%	25%	27%	32%	33%
Nedostatek kvalifikované pracovní síly	7%	3%	4%	4%	3%	26%	33%	35%	39%	45%
Konkurence	3%	1%	3%	2%	2%	20%	18%	16%	18%	17%

Zdroj: Vlastní tabulka, šetření SP ČR a ČNB, šetření za uvedená čtvrtletí.

Údaj představuje vnímání meziroční změny (relativní četnost). Zbývající hodnota do 100 % představuje odpověď „beze změny“.

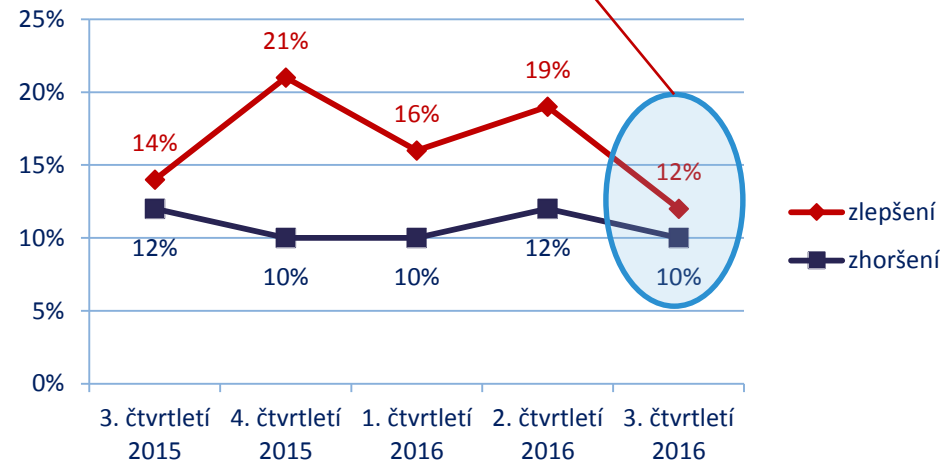
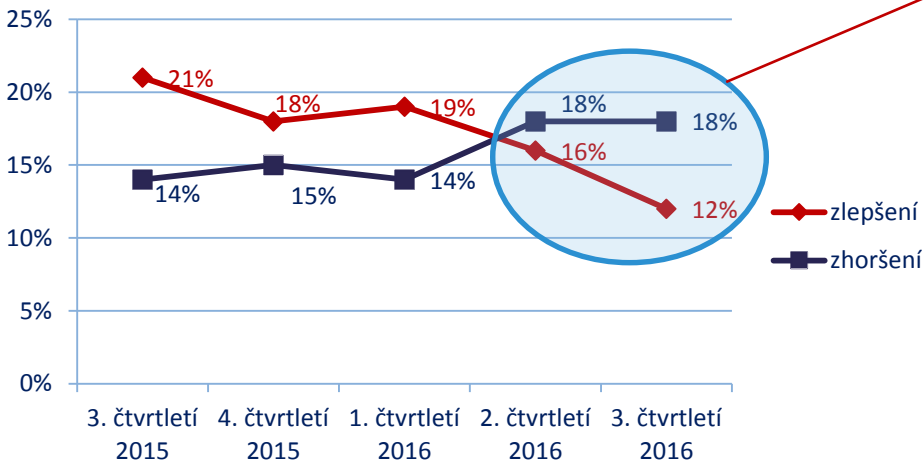

VNÍMÁNÍ FAKTORU POPTÁVKY

Zpomalení růstu

Nedostatečná domácí poptávka

Nedostatečná zahraniční poptávka

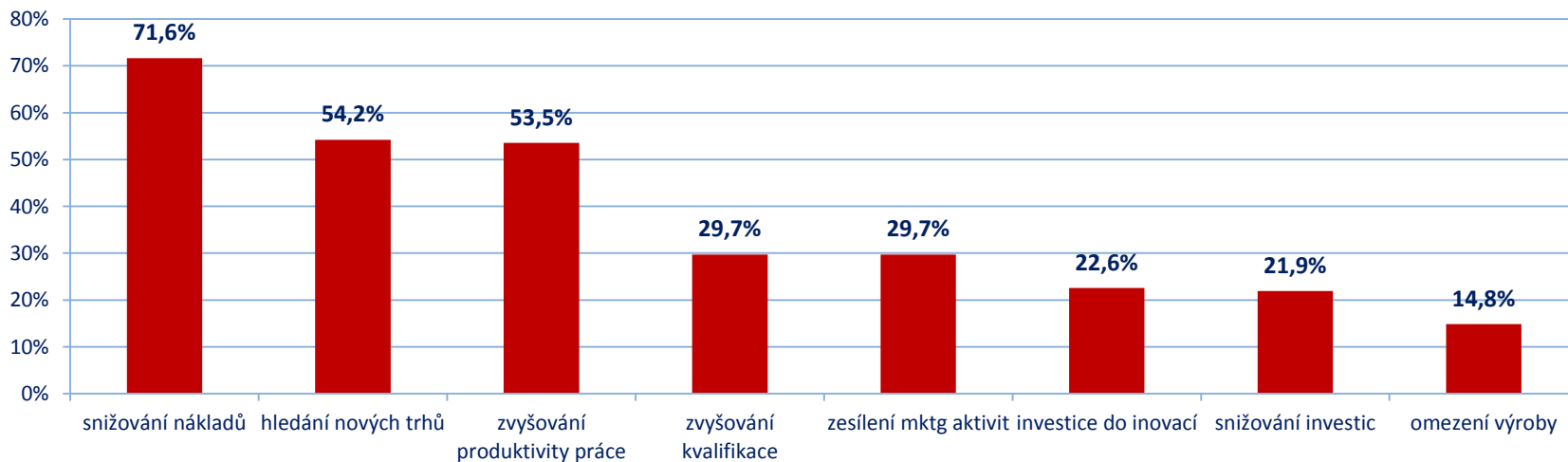
Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za uvedená čtvrtletí.

Údaj představuje vnímání meziroční změny (relativní četnost). Zbývající hodnota do 100 % představuje odpověď „beze změny“.

CHYSTANÁ OPATŘENÍ PŘI RESTRUKTURALIZACI PRO TENTO ROK

- Restrukturalizační opatření jsou přirozenou součástí plánů většiny firem v tržním prostředí
  - Vysoký konkurenční tlak
  - Hledání způsobů, jak stabilizovat a zlepšit hospodářské výsledky
  - Přizpůsobování výroby potřebám ekonomiky
  - Vůbec žádné opatření nechystá pouze 19 ze 155 podniků (12 %)
- Struktura opatření v „restrukturalizačním mixu“ zůstává zhruba stejná
  - Nejčastějším a významným opatřením zůstává snižování nákladů, následují opatření „hledání nových trhů“ a „hledání cest ke zvýšení produktivity práce“

Nejčastější opatření - podíl podniků chystající provést dané opatření (z celkového počtu 155 odpovědí)

Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za 3. čtvrtletí 2016.

OČEKÁVANÝ CENOVÝ VÝVOJ

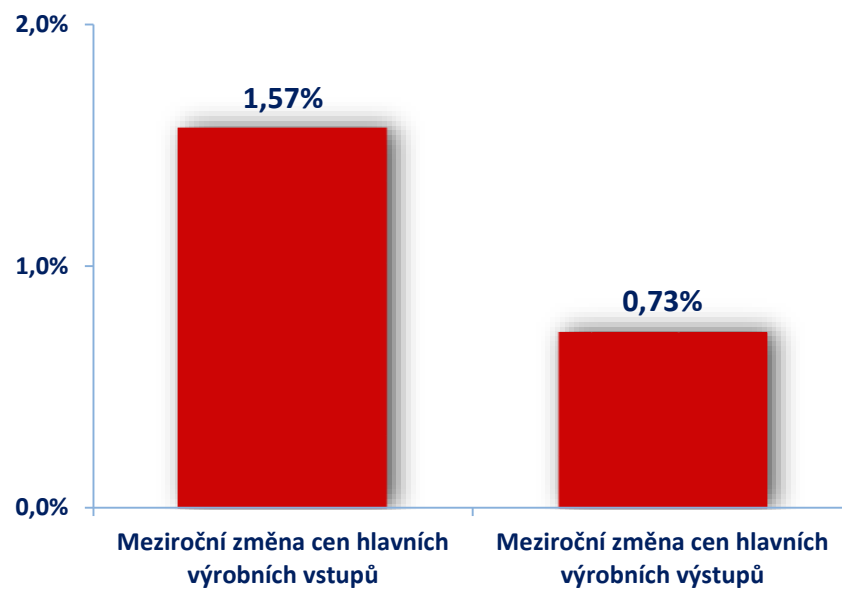
Očekávaný vývoj spotřebitelských cen (meziroční změny spotřebitelských cen)

- **Inflační očekávání nejnižší v historii šetření – týká se odhadu spotřebitelských cen, pro ceny produktů toto již neplatí!**
  - Poslední 3 roky vykazují trend mírného poklesu očekávání růstu cen, respondenti mimo jiné přirozeně reagují na nízkou míru inflace v posledním roce a možnosti jejich cenových politik
  - V horizontu 1 roku firmy očekávají růst spotřebitelských cen o 1,3 %
- V dlouhodobém horizontu se očekávání stále blíží 2 % (2,11%), či-li dlouhodobá inflační očekávání firem jsou ukotvena blízko inflačního cíle ČNB
- V současnosti na nízkou míru inflace působí:
  - Nízké míry inflace v zemích eurozóny (u některých zemí i deflace)
  - Relativně nízké ceny některých komodit i vlivem slabšího růstu rozvíjejících se ekonomik
  - Nízké ceny ropy a dalších energetických surovin; byť v posledních měsících došlo k určitému nárůstu ceny ropy, když se její cena dostala nad 50 USD/barel (Brent)
  - Přetrvávající vysoká míra konkurence

OČEKÁVANÝ „RŮST“ CEN HLAVNÍCH VÝROBNÍCH VSTUPŮ A VÝSTUPŮ

- **Očekávané růsty cen vstupů i výstupů za šetření ve 2. a 3. čtvrtletí zůstávají na relativně nízkých úrovních byť se jedná o hodnoty vyšší, než v závěru roku 2015**
- Bohužel očekávání růstu cen vstupů je rychlejší než výstupů (+1,57 %, vs. +0,73 %), což vytváří tlak na zisky firem
  - Firmy musí hledat jiné způsoby udržení a zvyšování zisků (zejména zvyšování produktivity)
  - Tlak na růst cen vstupů a vyšší hodnota tohoto ukazatele vyplývá například z vývoje mezd
  - V řadě oborů zůstává tlak na pokles cen
    - Faktorem je i vývoj cen komodit či strategie některých odběratelů

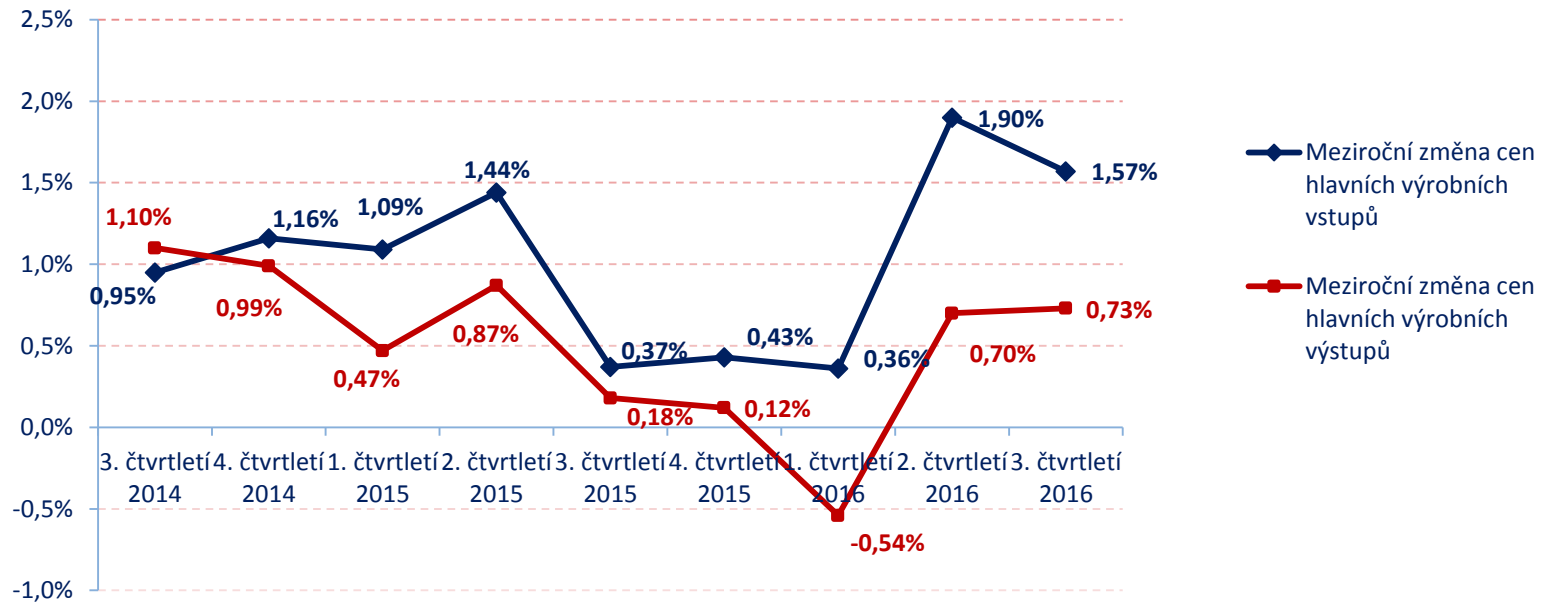
OČEKÁVANÝ „RŮST“ CEN HLAVNÍCH VÝROBNÍCH VSTUPŮ A VÝSTUPŮ NA ROČNÍM HORIZONTU

Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za 3. čtvrtletí 2016.

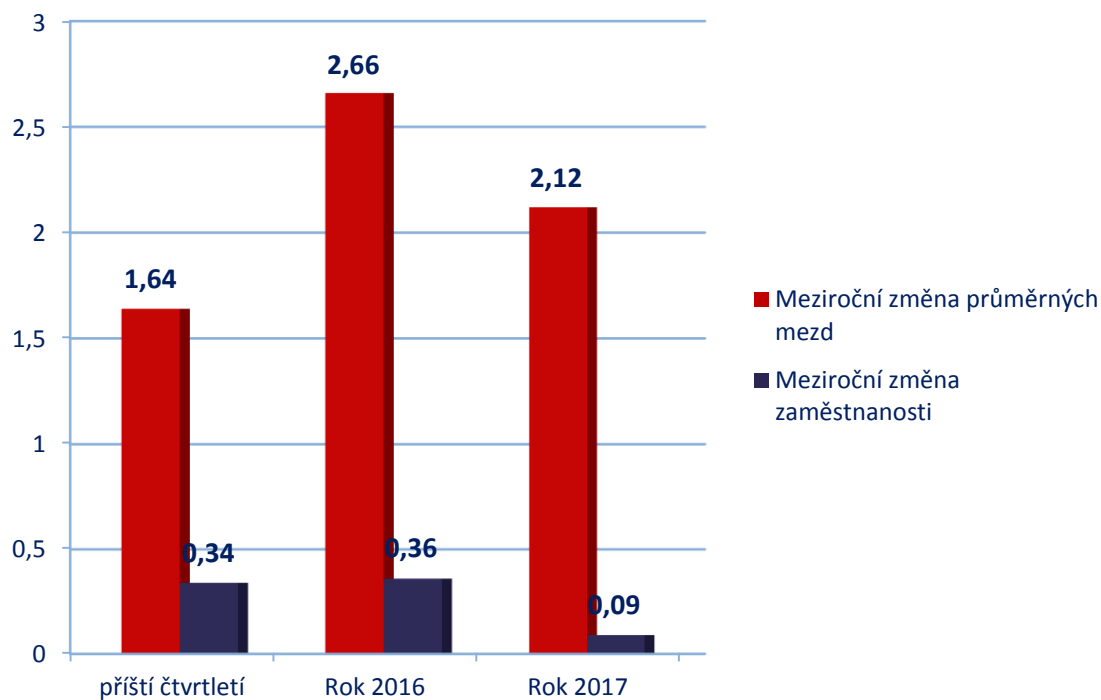
OČEKÁVANÝ „RŮST“ CEN HLAVNÍCH VÝROBNÍCH VSTUPŮ A VÝSTUPŮ

GRAF VÝVOJE OČEKÁVÁNÍ ZA POSLEDNÍ DVA ROKY

Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za uvedená čtvrtletí.

TRH PRÁCE: OČEKÁVANÉ MEZIROČNÍ ZMĚNY ZAMĚSTNANOSTI A NOMINÁLNÍCH MEZD (%)

Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za 3. čtvrtletí 2016.

TRH PRÁCE: MZDOVÁ OČEKÁVÁNÍ

- **Očekávání růstu mezd** pro tento rok za sektor nefinančních podniků **se zvýšilo** na 2,66 % (v 2.čtvrtletí: 2,11%)
- Pro příští rok zvýšení na 2,11 % (v 2.čtvrtletí: 1,71 %)
  - Reálné dlouhodobé možnosti firem, určitá míra opatrnosti + potřeba, aby růst mezd byl korelován s růstem produktivity práce
  - Hodnota odráží průměr z různých odvětví, oborů, firem
    - firmy s více jak 3% nárůsty versus firmy s omezenými možnostmi
  - Nárůsty musí respektovat individuální možnosti firem v dlouhém období
  - Finální makroekonomická hodnota meziročního nárůstu mezd v letošním roce bude pravděpodobně vyšší než očekávání firem v důsledku růstu minimální mzdy a mezd na ni navázaných, vyplácení prémie a bonusů, pokračující stabilizace na trhu práce či v důsledku rychlého růstu platů ve veřejné sféře apod.
  - Mzdový tlak začíná odrážet i nedostatek kvalifikovaných pracovníků
  - Do budoucna například rizika spojená tempem růstu ekonomiky či vývojem kurzu

TRH PRÁCE: OČEKÁVANÝ VÝVOJ ZAMĚSTNANOSTI

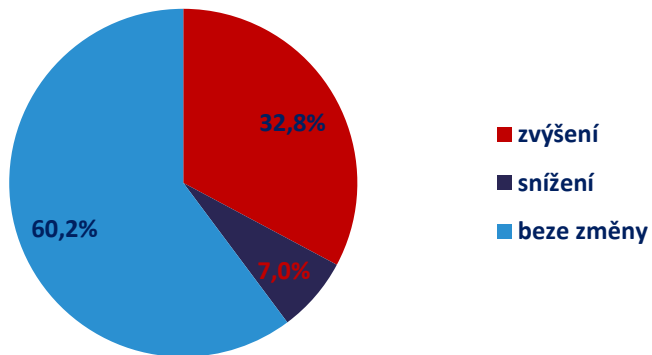
- **Zaměstnanost – pozitivní vnímání převažuje, i když není již tak výrazné**
- Zaměstnanost by měla letos vzrůst zhruba o 0,59 %, příští rok o 0,09 %
  - Tempo zůstává pozitivní, ale logicky s ohledem na vysokou úroveň zaměstnanosti minimální potenciál k dalšímu růstu
  - Míra nezaměstnanosti je nejnižší v EU
  - Problémy ve struktuře nezaměstnaných ve vztahu k volným pracovním místům a ve struktuře potenciálních pracovníků z pohledu kvalifikovanosti, vzdělávacího systému
  - Upozorňujeme na bariéru růstu potenciálu ekonomiky v důsledku nedostatku kvalifikovaných pracovních míst, kde se začínají objevovat situace, kdy je nutné zakázku odmítnout. Odmítnutí zakázek může v některých případech poškozovat i obchodní vztahy dané firmy
  - Určitá část nezaměstnaných není ochotná nastoupit ani na méně kvalifikované pozice, i když se často rozhodně nejedná pouze o pozice odměňování blízké minimální mzdě
  - Krátkodobě nutné importovat zaměstnance z Ukrajiny, Běloruska k řešení problému nedostatku technicky vzdělaných zaměstnanců (aby firmy nemusely odmítat zakázky)

ZAKÁZKY – POZITIVNÍ OČEKÁVÁNÍ Z DRUHÉHO ČTVRTLETÍ PŘETRVÁVAJÍ

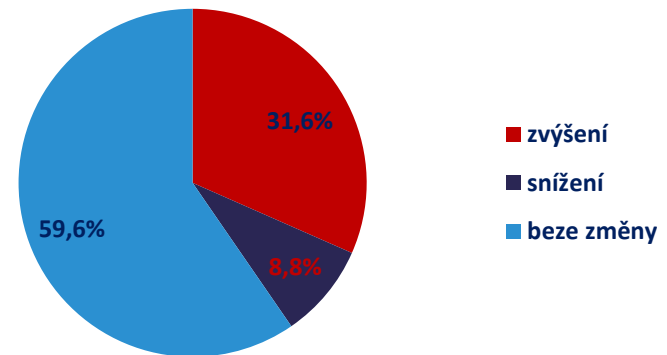
- Hodnoty meziročního vývoje nových zakázek celkově zůstávají kladné a nadále udržují rostoucí tempo výroby.
  - Očekávání růstu zakázek se udrželo na podobné úrovni jako ve druhém čtvrtletí 2016
- **Zůstává vyšší podíl firem, které čekají zvýšení zakázek, oproti firmám čekajícím pokles**
- Přetrvává diference mezi firmami / odvětvími
  - Ne všem firmám rostou rychle zakázky, hlavní podíl respondentů nadále významnější změny zakázek nečeká
  - + Navazujeme na poměrně vysokou základnu růstu zakázek z roku 2015
- Zahraniční zakázky v průmyslu rostou mírně rychleji než tuzemské
- Tempo růstu zakázek v průmyslu (jak potvrzují data ČSÚ) bylo v prázdninových měsících citelně ovlivněno celozávodními dovolenými

ZAKÁZKY – OČEKÁVÁNÍ FIREM PRO ROK 2016

Očekávaný vývoj zakázek v příštím čtvrtletí

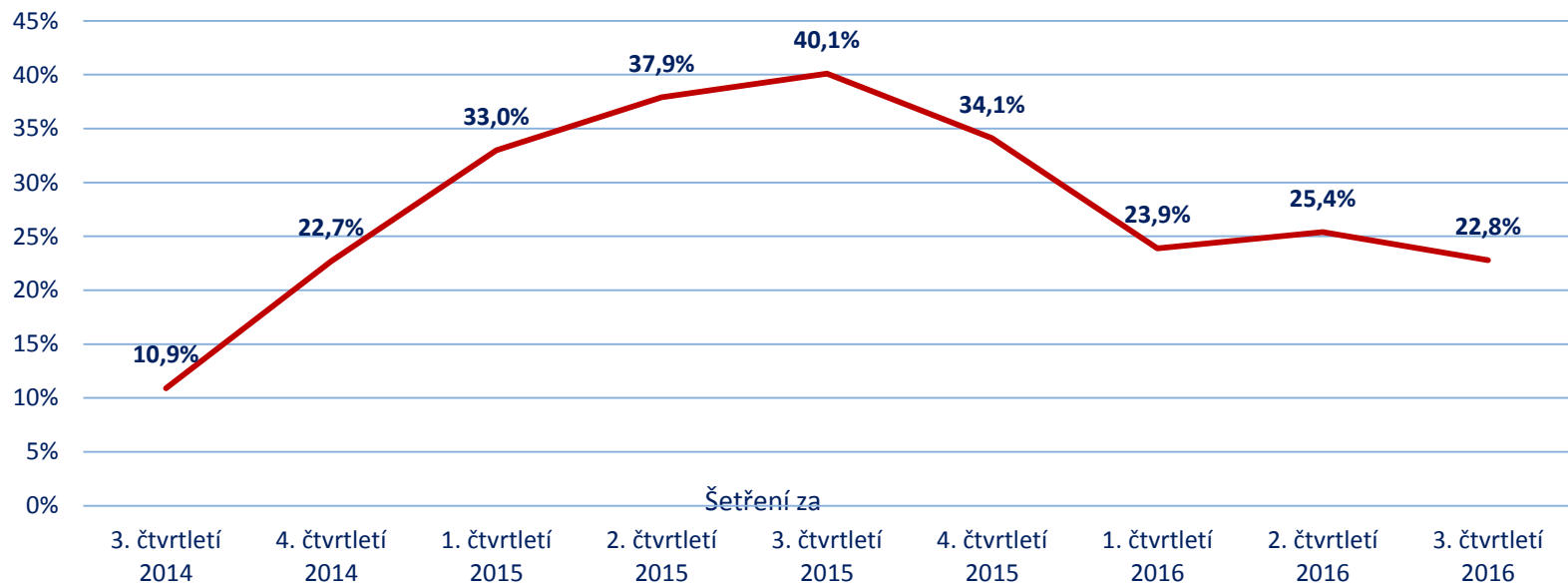
Očekávaný vývoj zakázek v následujících 6 měsících

Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za 3. čtvrtletí 2016.
 Uvedené procentní hodnoty představují váženou relativní četnost, vahami jsou tržby.

ZAKÁZKY

VÝVOJ OČEKÁVÁNÍ ZAKÁZEK PRO NÁSLEDUJÍCÍCH 6 MĚSÍCŮ – VÁŽENÉ SALDA

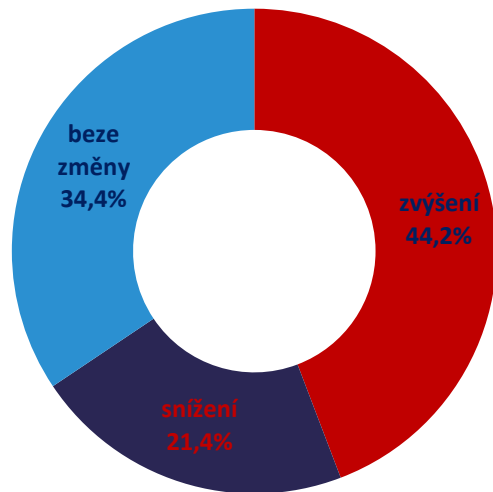
Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za uvedená čtvrtletí.
 Uvedené procentní hodnoty představují váženou relativní četnost, vahami jsou tržby.

INVESTIČNÍ AKTIVITA

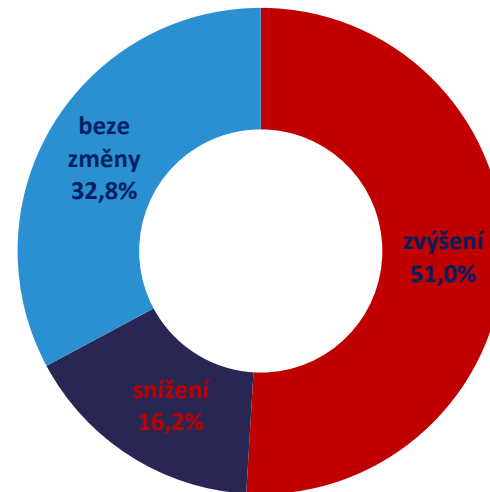
- Saldo očekávání investiční aktivity zůstává kladné, oproti druhému čtvrtletí se navíc zvýšilo
- **Výsledky šetření potvrzují, že velká část firem chce v investicích pokračovat**
  - **Investiční aktivita firem i letos pokračuje byť pomalejším tempem** - na národohospodářské úrovni ale investice do fixního kapitálu klesají (silný vliv pomalého náběhu čerpání evropských strukturálních a investičních fondů a poklesu ve stavebnictví)
    - Vyprchání efektu z výraznějšího čerpání („dočerpávání“) prostředků ze strukturálních fondů a pokles ve stavebnictví (zastavení některých významných staveb) – negativní tlak na investice
    - O žádná závratná tempa růstu investic se nejedná
  - Ve třetím čtvrtletí se vážené saldo očekávání meziročního navýšení investičních výdajů v horizontu jednoho roku zvýšilo na 34,7 % z předchozích 27,9 %
  - Kladná hodnota váženého salda je navíc dána poměrně vysokou hodnotou očekávání nárůstu investic (50,9 %)
  - Šetření potvrzují zájem o pokračování v investiční aktivitě, pozitivní saldo očekávání investičních výdajů se týká „nových investic“, tudíž investice by měly jít nad rámec prosté obnovy
  - **Výsledky nehovoří o výši výdajů na investice, ale očekává se udržení růstu investiční aktivity i u nových investic**

INVESTIČNÍ AKTIVITA

Očekávaný vývoj investic v následujících 6 měsících

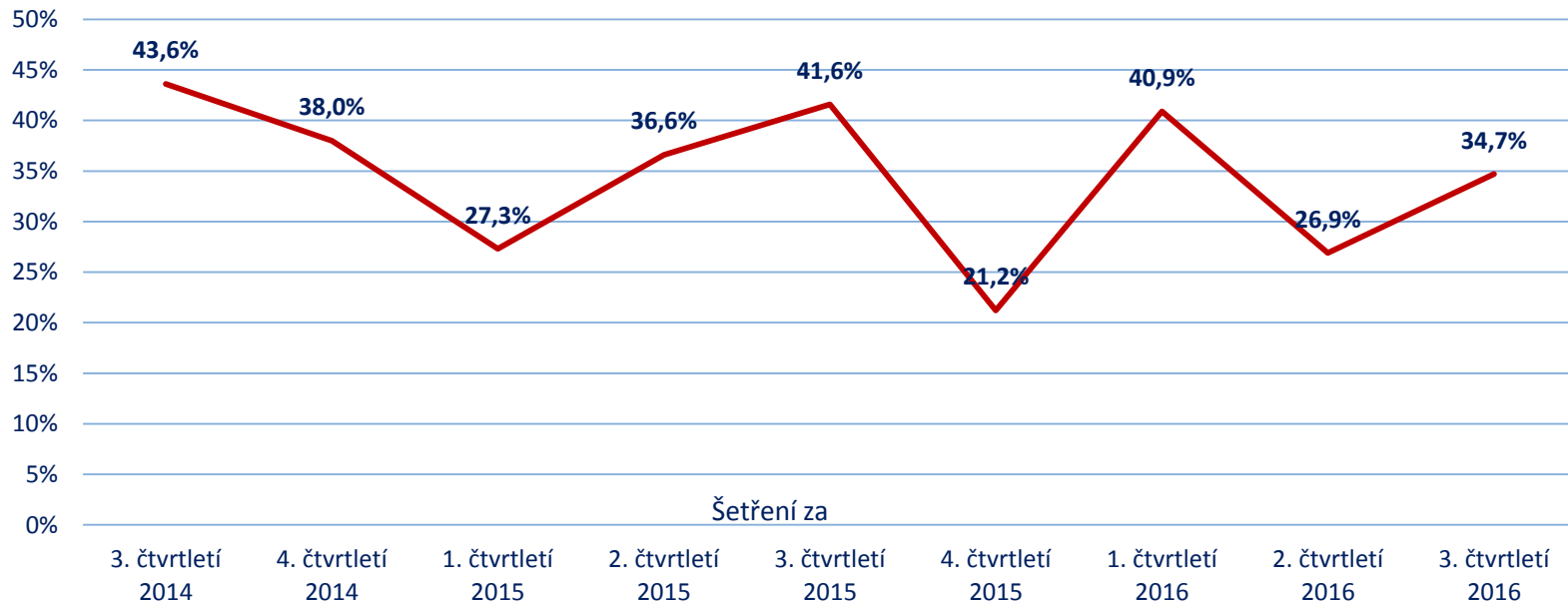
Očekávaný vývoj investic v následujících 12 měsících

Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za 3. čtvrtletí 2016.
 Uvedené procentní hodnoty představují váženou relativní četnost, vahami jsou tržby.

INVESTIČNÍ AKTIVITA

VÝVOJ OČEKÁVÁNÍ INVESTIČNÍ AKTIVITY PRO NÁSLEDUJÍCÍCH 12 MĚSÍCŮ – VÁŽENÉ SALDA

Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za uvedená čtvrtletí.
 Uvedené procentní hodnoty představují váženou relativní četnost, vahami jsou tržby.

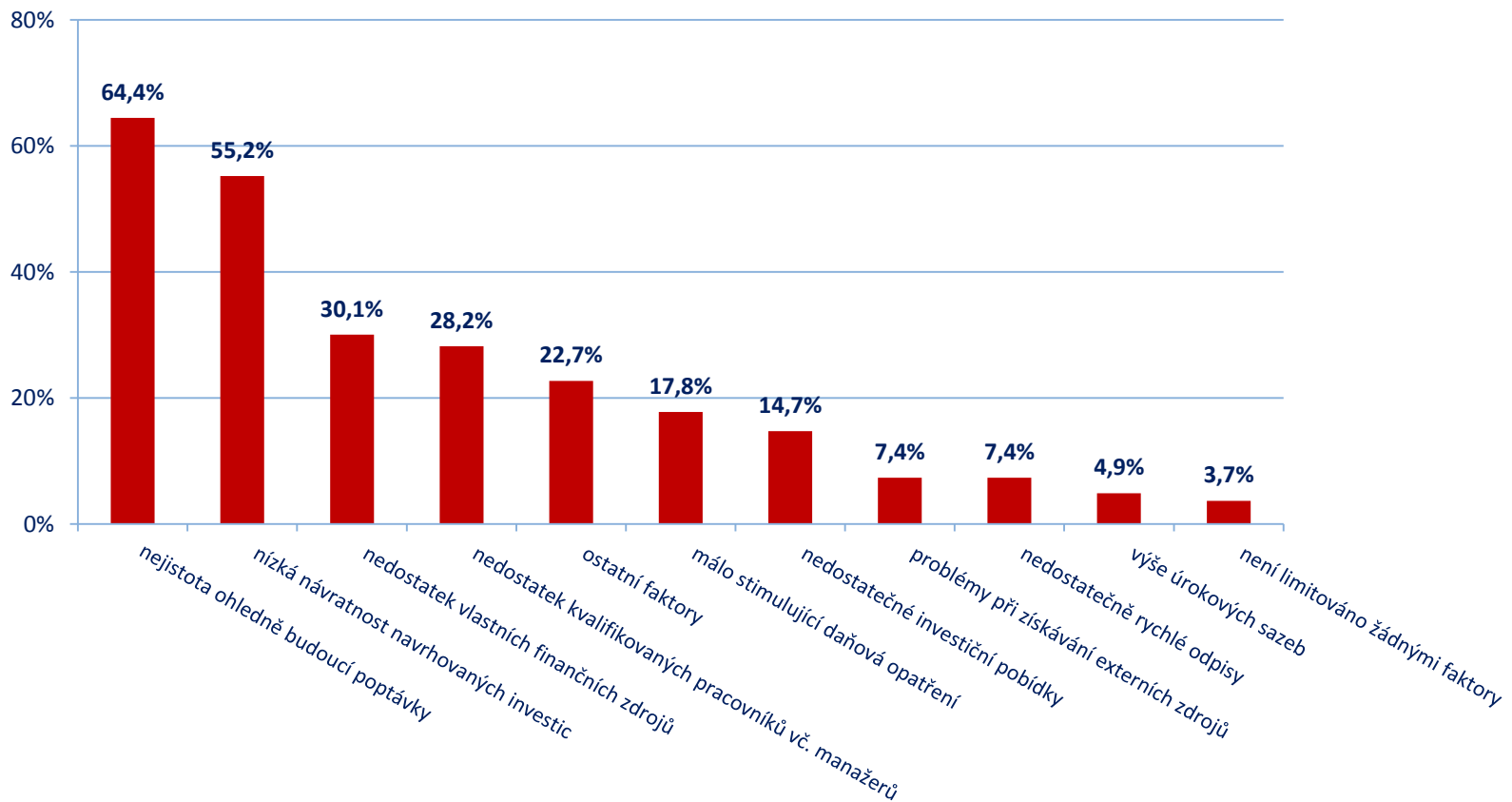
FAKTORY LIMITUJÍCÍ INVESTIČNÍ AKTIVITU

- Při hodnocení investičního rozhodování se struktura příliš nemění
  - Mezi hlavní faktory nadále patří nízká návratnost navrhovaných investic, nejistota ohledně budoucí poptávky a nedostatek kvalifikovaných pracovníků
  - Na druhé straně jako limitující firmy nevidí výši úrokových sazeb či dostupnost externích zdrojů, což je logické vzhledem k rekordně nízkým úrokovým sazbám a přebytku likvidity v bankovním systému
- K opětovnému zhoršení došlo u dostupnosti kvalifikovaných pracovních sil (z 22,6 % na 28,26 %)
  - Zvyšování kapacit, ale i modernizace výroby naráží na omezenou dostupnost vhodně kvalifikovaných pracovníků

FAKTORY LIMITUJÍCÍ INVESTIČNÍ OČEKÁVÁNÍ

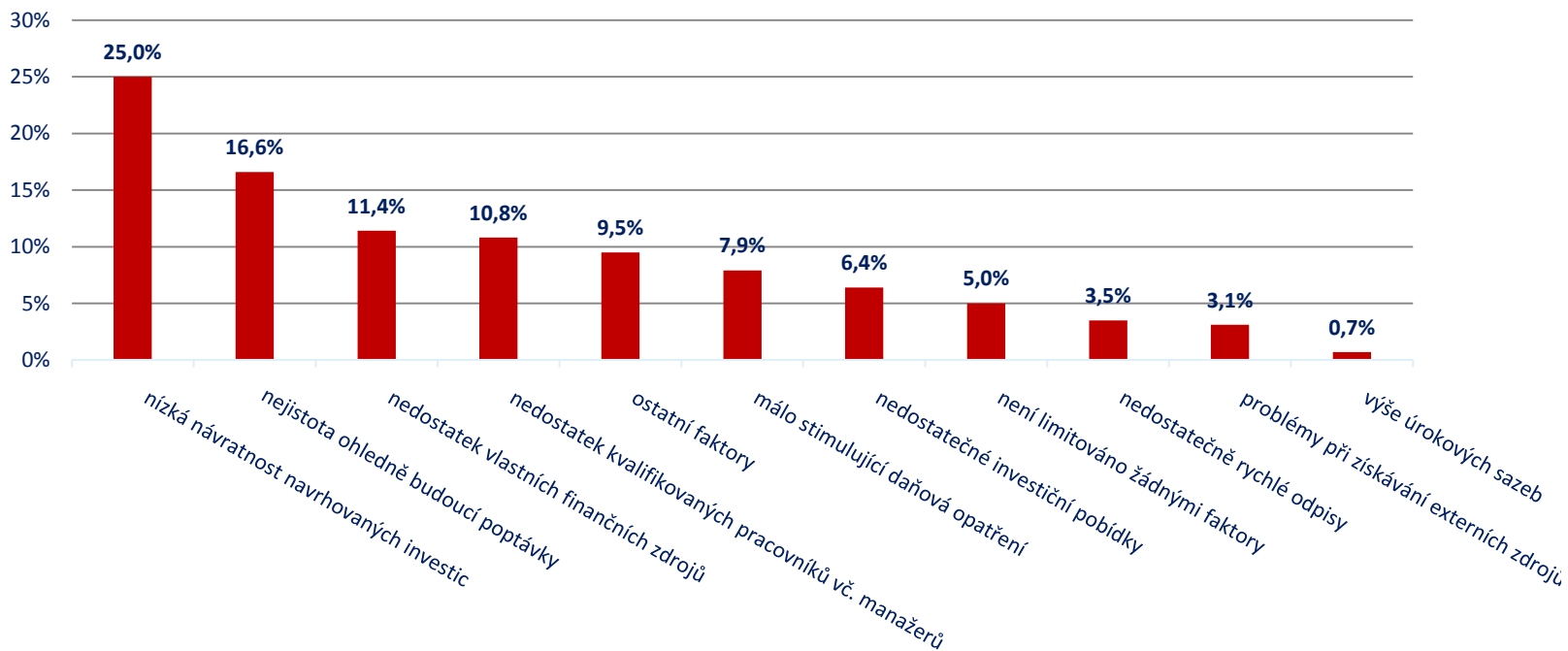
LIMITY INVESTIČNÍHO ROZHODOVÁNÍ (PROCENTO ODPOVĚDÍ/FIREM Z CELKOVÉHO POČTU 163):

Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za 3. čtvrtletí 2016.

FAKTORY LIMITUJÍCÍ INVESTIČNÍ OČEKÁVÁNÍ

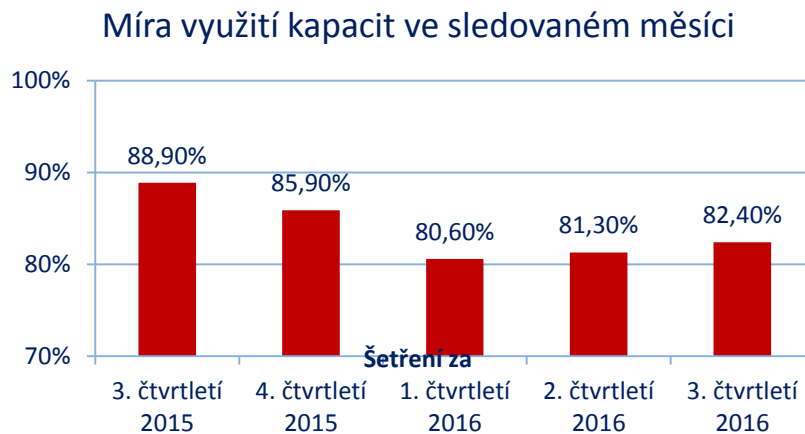
- Vážená relativní četnost odpovědí
  - Metodika s cílem odrazit významnost jednotlivých faktorů pro aproximaci celkové investiční aktivity nefinančních podniků. Vahami jsou tržby
  - Uvedená procenta ukazují význam/podíl daného faktoru na všech sledovaných faktorech omezujících investiční rozhodování

Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za 3. čtvrtletí 2016. Vahami jsou tržby.

MÍRA VYUŽITÍ KAPACIT

- Od Q1 mírný růst na 82,4 % (září 2016)
  - Méně jak 50% (včetně) využití kapacit se týká „pouze“ cca 3,9 % firem
  - 38,5 % firem využívalo své kapacity v intervalu 91-100 %

Vahami jsou tržby, míra využití kapacit jako poměr mezi aktuálním objemem produkce a maximální výrobní kapacitou

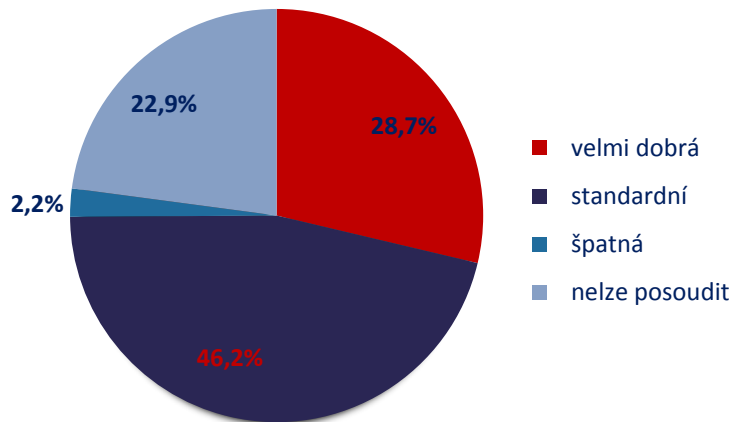
Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za příslušná čtvrtletí.

DOSTUPNOST ÚVĚRŮ

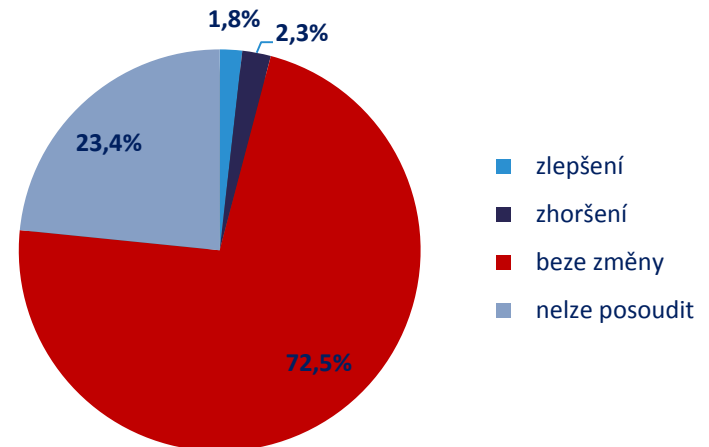
- Zůstává převážně velmi dobrá či standardní, většina firem (72,5 %) očekává stabilní dostupnost úvěrů i v budoucnu
  - Úrokové sazby zůstávají na historických minimech
  - Firmy neočekávají v současné situaci pro následující měsíce zpřísnění podmínek

DOSTUPNOST ÚVĚŘŮ

Dostupnost úvěrů v posledních 12 měsících

Očekávání dostupnost úvěrů v následujících 12 měsících

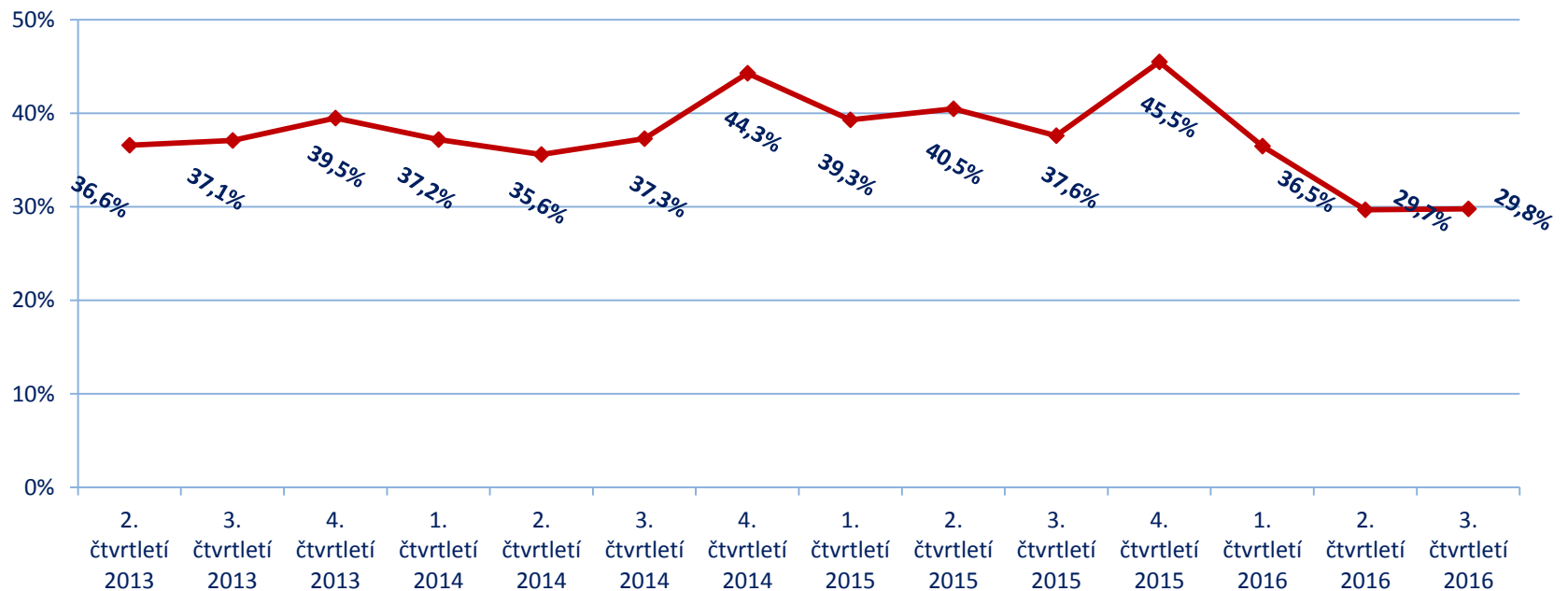
Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za 3. čtvrtletí 2016.
 Uvedené procentní hodnoty představují váženou relativní četnost, vahami jsou tržby

ZAJIŠTĚNÍ VÝVOZU PROTI KURZOVÉMU RIZIKU

- **Podíl zajištění proti kurzovému riziku dále klesá a je blízko historickému minimu** (i přes plánovaný konec kurzového závazku ČNB)
- Jsme toho názoru, že exportéři začnou zajišťovat ve větší míře před koncem kurzového závazku (první polovina 2017) - což by mohlo vyvolávat tlak na posilování CZK
  - Ve třetím čtvrtletí zajištěno 29,8 % vývozu, na ročním horizontu pak 25,7 %
  - Predikovatelnost kurzového vývoje do budoucna klíčová, aby podniky neutrpěly kurzovou ztrátu nebo jim nerostly náklady na kurzové zajištění → je vhodné, aby ústup z intervenčního režimu byl postupný a predikovatelný, ne jako začátek devizových intervencí
  - Faktory:
    - Zatím stále určitá garance fixnosti (minimálně do 2Q 2017)
    - Formy zajištění (nastavení transakcí – používání eur)
    - Cena zajištění se odvíjí od 1) časového horizontu zajištění (čím delší horizont tím dražší) a 2) rozdílu mezi zajišťovací cenou a aktuální tržní cenou → proto se firmy budou pravděpodobně zajišťovat ve větší míře před koncem kurzového závazku, aby ušetřili na časové složce ceny zajištění.
    - Pokud se firmy obávají posílení, i v menší míře, měly by zvážit výhodnost finančního zajištění (Cena versus riziko)
    - Většina subjektů trhu očekává spíše posílení (věříme ČNB, že nepřipustí v krátkém období výraznější posílení), včetně finančních institucí nabízejících zajištění
  - **Otázka: Jaká míra posílení je pro exportéry v krátkém období snesitelná?**

ZAJIŠTĚNÍ VÝVOZU PROTI KURZOVÉMU RIZIKU

Zajištění vývozu v daném čtvrtletí

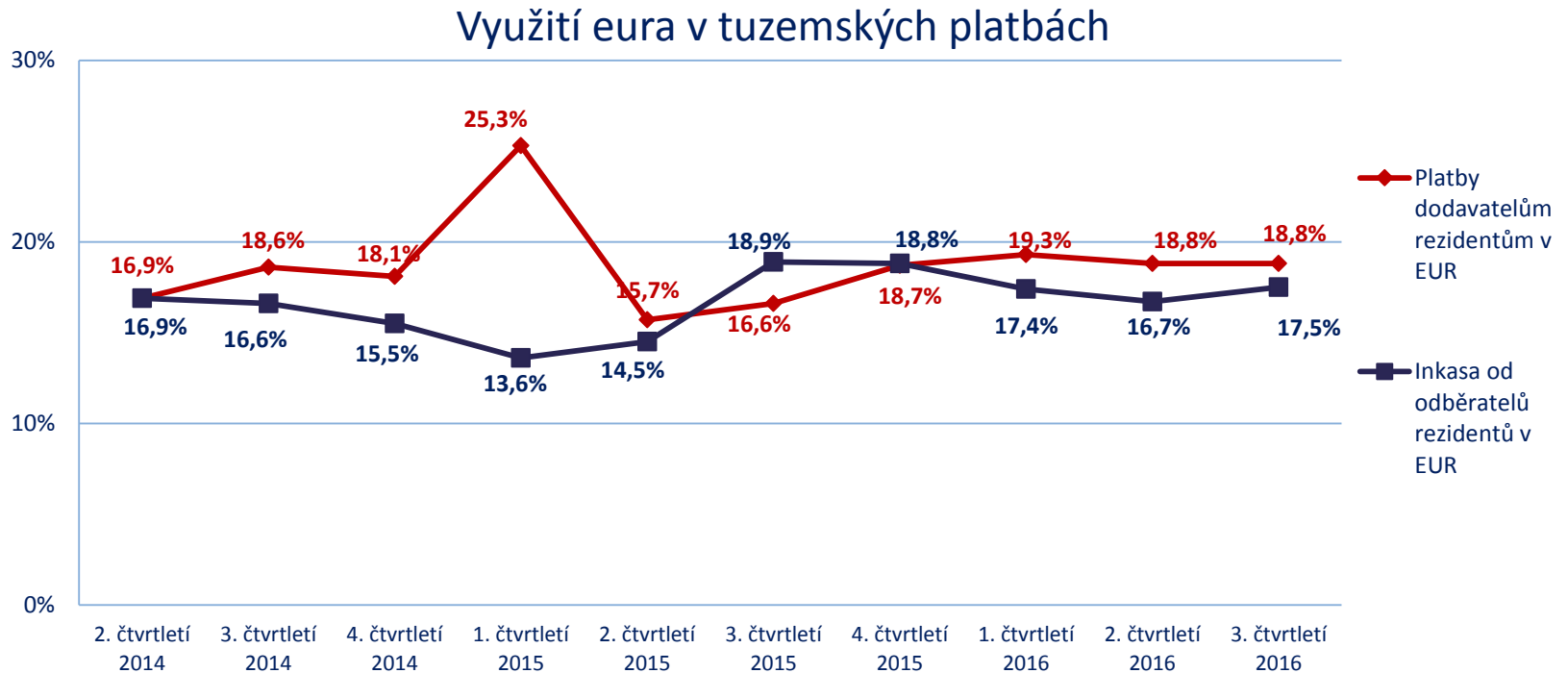
Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za příslušná čtvrtletí.

POUŽÍVÁNÍ EURA V TUZEMSKÝCH TRANSAKČÍCH

- Vysoká otevřenost české ekonomiky a její zapojení do globálních řetězců
- Nákupy i prodeje v eurech omezují kurzové riziko a snižují transakční náklady
  - Kurzové riziko je (prozatím) nízké kvůli intervenčnímu režimu ČNB
- Eurové transakce jsou používány i mezi odběrateli a dodavateli – residenty
  - Ve druhém čtvrtletí platby dodavatelům rezidentům v eurech činily podobně jako v minulých čtvrtletích zhruba 19 % celkových plateb dodavatelům a inkasa v eurech od odběratelů residentů zhruba 17 % (versus cca 11 % = průměr roku 2012)

POUŽÍVÁNÍ EURA V TUZEMSKÝCH TRANSAKČÍCH

Zdroj: Vlastní graf, šetření SP ČR a ČNB, šetření za příslušná čtvrtletí. **Údaje ale představují stav v předcházejícím čtvrtletí, tj. v šetření ze 3. čtvrtletí 2016 se jedná o míru využívání eur v druhé m čtvrtletí 2016!**

JAK SE ZMĚNILO PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ ZA POSLEDNÍ ROK?

- **Kvalita podnikatelského prostředí - celkový obrázek zůstává negativní**
- I přes nepatrná zlepšení (zejména udržitelnost veřejných financí) nadále převažují u většiny ukazatelů ovlivněných nastavením podmínek ze strany státu negativní odpovědi či firmy nevidí zlepšení, spíše zhoršení
- Nadále špatné hodnocení přetrvává ohledně **byrokracie** (32 % firem vidí zhoršení a jen 1 % vidí zlepšení)
- K dalšímu zhoršení došlo v dopravní infrastruktuře (15 % respondentů vidí zhoršení oproti 13 % v minulém šetření)
- Jednotlivá dílčí zlepšení jsou často kompenzována jinými problémy

PLATEBNÍ MORÁLKA ODBĚRATELŮ

- Žádné skokové změny ve statistických výsledcích celkově nezaznamenány
- Dlouhodobě mírně lepší se platební morálka

Platební morálka odběratelů	3. čtvrtletí 2012	3. čtvrtletí 2015	2. čtvrtletí 2016	3. čtvrtletí 2016
faktury zaplacené v termínu	23,0%	26,0%	25,0%	25,0%
do 10 dnů po splatnosti	22,0%	23,0%	25,0%	27,0%
11-20 dnů po splatnosti	22,0%	19,0%	22,0%	23,0%
21-30 dnů po splatnosti	18,0%	15,0%	15,0%	14,0%
31-60 dnů po splatnosti	11,0%	15,0%	11,0%	10,0%
více než 60 dnů po splatnosti	3,0%	2,0%	2,0%	2,0%

Zdroj: Vlastní tabulka, šetření SP ČR a ČNB, šetření za příslušná čtvrtletí.

DATABÁZE ČASOVÝCH ŘAD

- Dostupná na stránkách ČNB (www.cnb.cz)
  - http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_SESTAVY?p_strid=ACAA&p_sestuid=&p_lang=CS
  - Databáze časových řad ARAD → Statistická data → Všeobecná ekonomická statistika → Statistická šetření ČNB → Statistické šetření ČNB a SP ČR v nefinančních podnicích

PŘIDEJTE SE K ŠETŘENÍ

▪ OJEDINĚLÁ SPOLUPRÁCE

- Od roku 2011 provádí Svaz průmyslu a dopravy ČR ve spolupráci s Českou národní bankou pravidelná čtvrtletní šetření. Respondenty jsou podniky z nefinančního sektoru, jejichž struktura je vybrána tak, aby odrážela strukturu české ekonomiky. V současnosti na otázky šetření odpovídá 160 až 190 účastníků, nicméně tento počet není uzavřený a i Váš podnik může rozšířit řadu respondentů a tím zvýšit vypovídací schopnost zjištění.

▪ MÁTE ZÁJEM ZAPOJIT SE DO ŠETŘENÍ?

- Potom obdržíte veškeré údaje a budete každoročně pozváni na slavnostní setkání respondentů. Svůj zájem sdělte prosím pracovníkovi ČNB Richardu Pavelkovi, který je zodpovědný za statistické šetření (richard.pavelka@cnb.cz, tel.: 224 412 028), jenž Vám poskytne podrobnější informace k obsahu šetření a ke způsobu vyplňování statistického dotazníku.

PŘIDEJTE SE K ŠETŘENÍ

■ ZAMĚŘENÍ ŠETŘENÍ

- Zkoumá makroekonomická i podniková data, uplynulý vývoj i jeho očekávaný vývoj, tvrdá data i subjektivní hodnocení. Otázky jsou rozděleny do oblastí:
  - Ceny
  - Makroindikátory
  - Podnikové indikátory
  - Zajištění vývozu
  - Platby a inkasa
- Šetření nabízí obrázky o aktuálním stavu a očekávaném vývoji podnikatelského prostředí jak z pohledu vnitřních, tak i vnějších podmínek.

■ VYUŽITÍ ŠETŘENÍ

- Šetření Svaz průmyslu a dopravy ČR využívá jako základ pro prosazování zájmů zaměstnavatelů a podnikatelů. Přidanou hodnotu vytváří pohled samotných podniků, na jehož základě může být argumentace věcnější a silnější. Výsledky pomáhají:
  - Poskytnout signály o budoucím vývoji a situaci v podnikové sféře ekonomiky
  - Varovat před možnými problémy, poukazovat na slabá místa a rizika
  - Při tvorbě makroekonomické prognózy ČNB pro účely měnové politiky

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

VÝVOJ EKONOMIKY

VÝZNAM PRŮMYSLU

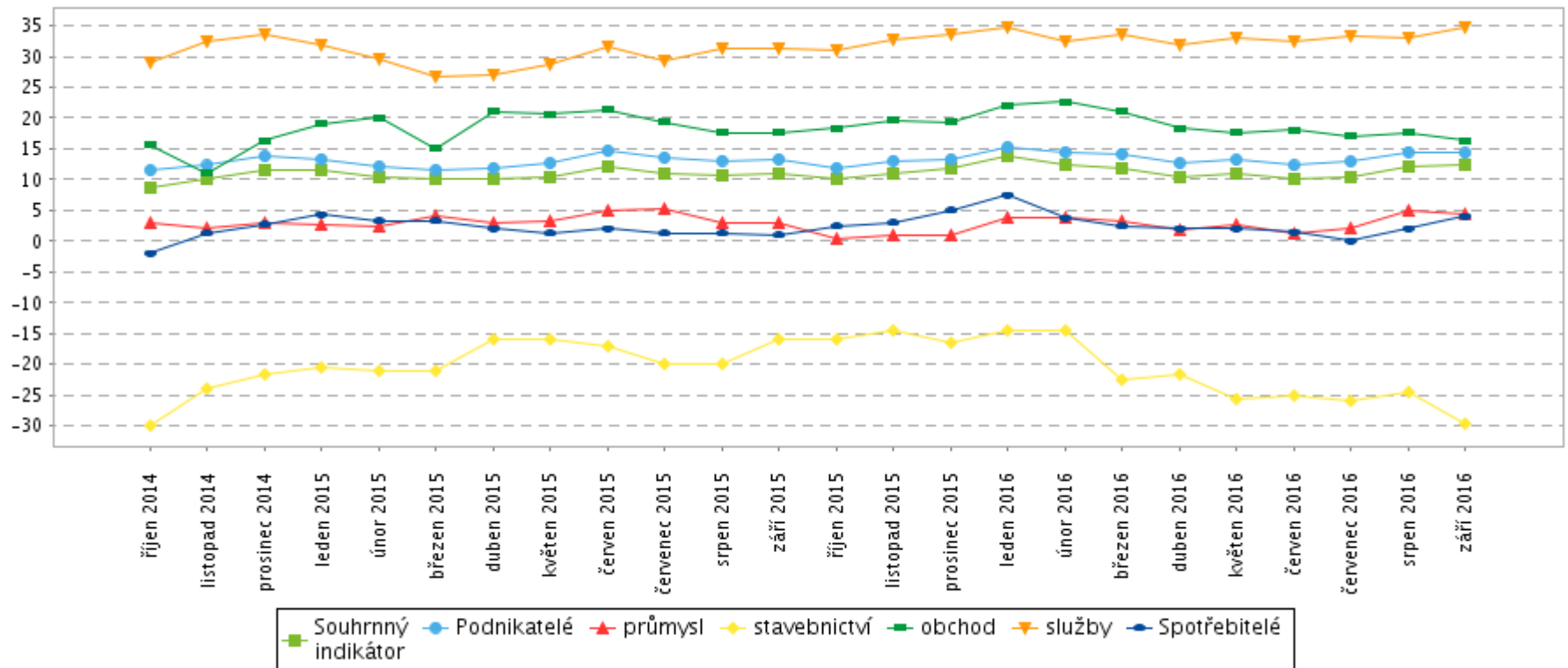
- Průmysl (2015)
  - 4,6% růst průmyslové produkce (B+C+D)
  - 32,1% podíl na přidané hodnotě všech odvětví ekonomiky
- Význam průmyslu pro růst ekonomiky v roce 2015
  - Růst přidané hodnoty = 4,3 %, zpracovatelský průmysl 8,2 %
  - Příspěvek zpracovatelského průmyslu k růstu HPH = 2,6 p. b. (cca 50% podíl)
  - Zvýšení mezd ve zpracovatelském průmyslu = +6,9 % (data za září)
  - Průměrná měsíční mzda v průmyslu = 28 531 Kč (srpen)

VÝSLEDKY PRŮMYSLU (DATA ČSÚ)

- Srpen: +13,1 %/+7,7 % (bez očištění / po očištění o pracovní dni, meziroční růsty)
  - <http://www.spcr.cz/muze-vas-zajimat/ekonomika-v-cislech/10185-prumysl-si-v-srpnu-vynahradil-nepovedeny-cervenec>
- Červenec: -14,1 %/-7,6 % (bez očištění / po očištění o pracovní dni, meziroční růsty)
  - <http://www.spcr.cz/muze-vas-zajimat/ekonomika-v-cislech/10084-cervencovy-prumysl-si-nezaslouzi-dramaticke-komentare>
- Červen: +3,9 % (meziroční růst)
  - <http://www.spcr.cz/muze-vas-zajimat/ekonomika-v-cislech/9938-kvetnovy-vysledek-prumyslu-potvrzuje-obtizne-ekonomicke-podminky>
- Prázdninové výsledky průmyslu silně ovlivněny celozávodními dovolenými. Průmyslová výroba v červenci a srpnu 2016 o 0,2 % nižší než v červenci a srpnu 2015
- Další ekonomické komentáře, nejen z průmyslu, naleznete na stránkách Svazu v části „Může Vás zajímat“ → „Ekonomika v číslech“

KONJUNKTURÁLNÍ PRŮZKUMY ČSÚ - SALDO INDIKÁTORU DŮVĚRY

Zdroj: ČSÚ, Konjunkturální průzkumy

- Výsledek za druhé čtvrtletí 2016
  - Meziroční nárůst reálného HDP činil 2,6 %, mezikvartální 0,9 %
    - Příspěvky k růstu, poptávkové složky: 2,6 % = 0,8 (spotřeba domácností) + 0,5 (spotřeba vlády) – 1,1 (investice do fixního kapitálu) – 0,1 (zásoby) + 2,5 (čistý export)
    - Stabilně silná spotřeba (dobrá situace na trhu práce, růst platů ve veřejné sféře, nárůst minimální mzdy)
    - Dvě čtvrtletí po sobě pokles investic do fixního kapitálu (-4,1 % č/č ve Q2) – pomalý náběh nového programovacího období, problémy s povolovacím řízením
    - Překvapivě silný příspěvek čistého exportu (pokles importu při stabilním růstu exportu)
    - Kladný příspěvek průmyslu/pokračující propad stavebnictví

- V predikci HDP pro rok 2016 očekáváme růst ve výši 2,5 %, na rok 2017 2,7 %
  - Očekáváme pokračování růstu spotřeby domácností a vlády (dobrá situace na trhu práce, růst min. mzdy, expanzivní fiskální politika kvůli politickému cyklu)
  - Po poklesu tento rok kvůli pomalému náběhu nového programovacího období a problémům s povolovacím řízením očekáváme oživení investic příští rok (nízká srovnávací základna)
  - Pomalejší růst exportu v H2 2017 kvůli exitu z intervenčního režimu, žádné významné růsty evropské či světové ekonomiky
  - Rizika: růst cen ropy, pomalejší rozjezd nového programovacího období, přetrvávající problémy v povolovacím řízení

ZÁKLADNÍ MAKROEKONOMICKÉ INDIKÁTORY

Ukazatel	Období	Zdroj	Hodnota	Jednotka
HDP - meziroční reálný vývoj*	2. čtvrt. 2016	ČSÚ	2,6	%
Hrubá přidaná hodnota ekonomiky v základních cenách - meziroční (bez vlivu daní a dotací)*	2. čtvrt. 2016	ČSÚ	2,7	%
Podíl průmyslu**	2015	ČSÚ	32,43	%
HDP - mezičtvrtletní reálný vývoj*	2. čtvrt. 2016	ČSÚ	0,9	%
HDP – meziroční reálný vývoj (2015/2014)	2015	ČSÚ	4,6	%
Inflace (CPI, meziroční)	8/2016	ČSÚ	0,6	%
Inflace (CPI, průměrná meziroční)	2015	ČSÚ	0,3	%
Index cen průmyslových výrobců	8/2016	ČSÚ	-3,4	%
Obecná míra nezaměstnanosti 15-64 letých*	7/2016	ČSÚ	4,2	%
Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu (ve věku 15-64 let)	8/2016	MPSV	5,3	%
Počet evidovaných nezaměstnaných	8/2016	MPSV	388,5	tis.
Kurz CZK/EUR - měsíční průměr	8/2016	ČNB	27,025	CZK/EUR
Kurz CZK/USD - měsíční průměr	8/2016	ČNB	24,104	CZK/USD
Cena ropy Brent	20.9.2015	Kurzy.cz	45,87	USD/barel
Reálný meziroční index průmyslové produkce	7/2016	ČSÚ	-14,1	%
Meziroční index průmyslové produkce*	7/2016	ČSÚ	-7,6	%
Meziměsíční index průmyslové produkce*	7/2016	ČSÚ	-9,7	%
Meziroční vývoj nových zakázek v průmyslu	7/2016	ČSÚ	-16,2	%
Meziroční růst exportu (b.c., CZK, národní pojetí)	7/2016	ČSÚ	-16,5	%
Meziroční růst importu (b.c., CZK, národní pojetí)	7/2016	ČSÚ	-14,6	%
Saldo obchodní bilance (národní pojetí)	7/2016	ČSÚ	-1,5	mlrd. Kč
Úrokové sazby korunových úvěrů poskytnutých bankami nefinančním podnikům v ČR nové obchody (bez kontokorentů, revolvingů a kreditních karet)	8/2016	ČNB	1,58	%

Pozn.: Data dostupná ke dni 21. 9. 2016

*očistěno o sezónní vlivy a/či rozdílný počet pracovních dní u některých ukazatelů

** podíl hrubé přidané hodnoty odvětví průmyslu (B+C+D+E dle NACE) na celkové hrubé přidané hodnotě všech odvětví ekonomiky

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR

WWW.SPCR.CZ

FB: SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR

TWITTER: @SPD_CR

WWW.ROKPRUMYSLU.EU

FB: ROK PRŮMYSLU